

Dosarul nr. 2rc-15/23
2-21156695-01-2rc-15022023

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni) L. Danilișin
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

DECIZIE

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Aliona Miron

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Babin Marian”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni
„Floarea Soarelui” împotriva Gospodăriei Țărănești „Babin Marian” cu privire la încasarea
sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 10 ianuarie 2023, prin care a fost restituită
cererea de apel depusă de GȚ „Babin Marian” împotriva hotărârii din 30 august 2022 a
Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni,

constată:

La 25 octombrie 2021, SA „Floarea Soarelui” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva GȚ „Babin Marian” cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea din 30 august 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, s-a admis
parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Floarea Soarelui”. S-a încasat de la
GȚ „Babin Marian” în beneficiul SA „Floarea Soarelui” suma de 140 000 lei cu titlu de
sanctiuni pecuniare pentru încălcarea obligațiilor contractuale, suma de 4 200 lei cu titlu
de taxă de stat și suma de 610 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei.

La 06 septembrie 2022, GȚ „Babin Marian” a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii din 30 august 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni și fără plata
taxei de stat (f.d. 68).

Prin încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de
apel depusă de GȚ „Babin Marian” și s-a acordat termen până la 26 decembrie
2022 ora 17:00 pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu
semnătură olografă sau omologată și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 3 150
de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în secția evidență și documentare
procesuală a instanței de apel (f. d.79-80).

Prin încheierea din 10 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul depus de
GȚ „Babin Marian” din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în
încheierea instanței de apel.

La 31 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Babin Marian” a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea acesteia cu restituirea cauzei în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel.

Recurentul GȚ „Babin Marian”, în motivarea recursului a invocat că prin încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, i s-a acordat termen până la 26 decembrie 2022 ora 17:00 pentru depunerea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat.

Astfel, la 26 decembrie 2022, a expediat instanței de apel prin intermediul poștei electronice cererea de apel motivată și confirmarea de plată a taxei de stat.

Totodată, a indicat că cererea de apel semnată olograf și confirmarea în original a plății taxei de stat au fost expediate în adresa instanței de apel prin intermediul oficiului poștal la data de 26 decembrie 2022, însă instanța de apel a dispus restituirea apelului din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței și anume depunerea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a calculat curgerea termenului acordat pentru depunerea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat or, cererea de apel semnată olograf și confirmarea în original a plății taxei de stat au fost expediate în adresa instanței de apel prin intermediul oficiului poștal la data de 26 decembrie 2022.

Astfel, neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel, au fost înlăturate în termenul acordat de instanță.

Prin urmare, a invocat că prin încheierea contestată, este îngădit dreptul de acces liber la justiție al recurentului și la un proces echitabil.

La 15 februarie 2023, SA „Floarea Soarelui” a depus referință la recursul declarat de GȚ „Babin Marian”, prin care a solicitat să fie respins.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la data de 10 ianuarie 2023, fiind recepționată de recurent la data de 16 ianuarie 2023, conform avizului de recepție (f.d. 105).

Astfel, recursul declarat la data de 31 ianuarie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că la 06 septembrie 2022, GȚ „Babin Marian” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 30 august 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni și fără plata taxei de stat (f.d. 68).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de GȚ „Babin Marian” și s-a acordat termen până la 26 decembrie 2022 ora 17:00 pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat cu semnătură olografă sau omologată și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 3 150 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în secția evidență și documentare procesuală a instanței de apel (f. d.79-80).

Încheierea instanței de apel a fost recepționată de GȚ „Babin Marian” la data de 13 decembrie 2022, conform avizului de recepție (f.d. 83).

Astfel, recurentul a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel și despre faptul că cererea de apel motivată urma a fi depusă până la data de 26 decembrie 2022, ora 17:00 cu înregistrarea acestuia până la data limită în secția evidență și documentare procesuală a instanței de apel.

Însă, GȚ „Babin Marian”, a depus cerere de apel motivată fără semnătură olografă și copia dovezii de plată a taxei de stat la 26 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 84-91), iar cererea de apel motivată semnată olograf și dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 3 150 de lei în original, au fost expediate în adresa instanței de apel la data de 26 decembrie 2022 prin intermediul oficiului poștal (f. d. 92-98).

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Astfel, prin încheierea din 10 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul depus de GȚ „Babin Marian” din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele motivelor invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că instanța de apel corect a restituit apelul declarat de GȚ „Babin Marian”, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătoresc emis.

Astfel, mențiunea din actul de dispoziție judecătoresc prin care se solicită depunerea actului de procedură prin identificarea locului precis (concret) în care participantul la proces trebuie să prezinte sau să efectueze actul procesual, impune obligația părții de a îndeplini acțiunea respectivă astfel, încât aceasta urmează să se conformeze cerințelor în discuție și să prezinte actele enunțate instanței de judecată (ca entitate juridică).

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că prin încheierea din 05 decembrie 2022, instanța de apel a indicat expres modul de înlăturare a neajunsurilor și anume prin înregistrarea cererii de apel motivate până la data limită (26 decembrie 2022, ora 17:00) în secția evidență și documentare procesuală a instanței de apel.

Prin urmare, o altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Având în vedere cele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel întemeiat a concluzionat că la speță nu sunt aplicabile prevederile art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care prevede că actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen.

Or, în încheierea de a nu da curs cererii de apel, instanța de apel a stabilit expres că operațiunile de înlăturare a neajunsurilor, urmează a fi efectuate în termenul stabilit nemijlocit în instanță, prin urmare apelantul urma să dispună diligență și să depună la oficiul poștal actele necesare în așa mod, ca acestea să reușească să ajungă la destinație până la data de 26 decembrie 2022, ora 17:00.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Malahov vs. Moldova), denotă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi supus limitărilor, or art. 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele acestui scop. Limitările inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit.

În acest sens, Colegiul invocă cauza Perez de Rada Cavanilles v. Spania (28 octombrie 1998, §§ 43-44), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de GȚ „Babin Marian” și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 10 ianuarie 2023.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Babin Marian”.

Se menține încheierea din 10 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Floarea Soarelui” împotriva Gospodăriei Țărănești „Babin Marian” cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic